

9140.
SPECIMEN

CONTINENS.

1769, 17.
CAPVT IVRIS CONTROVERSI

DE

DIFFERENTIA CAUTIONIS

REM PVPELLI SALVAM FORE

EX IVRE ROMANO ET FORO HODIERNO

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE II. OCT. ANNO CIDIÖCCLXVIII.

DEFENDET

IOANNES FRIDERIGVS SACHSE

HARTENSTEIN. SCHOEMBVRG.

LIPSIÆ

9180
LITERIS RVMPEIIS.

DE
DIFFERENTIA CAUTIONIS
REM PVPILLI SALVAM FORE
EX IVRE ROMANO ET FORO
HODIERNO.

---

§. I.

Prima illa atque antiquissima Iura Populi
Romani non quidem pupillos inde-
fensos reliquerunt, at tantam eorum
curam haud habuere, quantam subse-
quens aetas constitutis legibus habuit.

Decemviri suis Legibus primum parenti ius dederunt,
impueribus suis testamento tutorem ordinandi tantique
habuere parentis consilium, vt illud optimum haberent,

) (2

neque

neque pupillorum bonis prospexerunt, sed ex patris con-
 filio fati prospectum esse arbitrabantur. At in tantum,
 si quoad tutelam intestatus moreretur pater, pupillorum
 tutelam leges XII. Tabularum agnatis commiserunt, ne-
 que tamen ullam rationem habuisse videntur securitatis
 bonorum pupillarum, forsân quod in fide bona agnato-
 rum nihil esse metuendum videbatur, forsân ex ea ratio-
 ne, ex qua HEINECCIUS in *Antiquit. Iur. Civil. L. I. Tit. XII.*
 §. 5. arbitrabatur agnatos inter Spartanos ad tutelam ex
 Lycurgi legibus fuisse legitimam vocatos, atque admif-
 sos. Quare romanorum tutelam legitimam ex iisdem le-
 gibus Spartanorum deducit: an recte, non decidam; quid
 enim, si ante leges Decemviraes et adeo sub regibus non
 turbato ordine mortalitatis pater moreretur impubere re-
 licto filio, an credamus, hunc impuberem plane indefen-
 sum relictum atque a republica, quae tamen a Romuli ae-
 tate per polypaediam multiplicandi civium numeri stu-
 diofa fuerat, penitus neglectum. Vix id probabile. Sed
 suum cuique iudicium!

§. II.

Euenit tandem forsân, cum antiqua illa fides amplius
 non obseruaretur, vt demum Praetor, cui ex Lege Atilia
 tutorem dandi ius datum, pupillis prospiceret, atque edi-
 to cautionem rem pupilli saluam fore introduceret.
 Sed non in omni specie tutelae, in certis tantum casibus
 hanc satisfactionem Praetor statuit. Cum enim vel tutor
 testa-

testamento, vel lege, vel a magistratu daretur, videamus qui satisdederint.

§. III.

Certum est, eum, qui testamento tutor datus fuerat ob patris consilium cauere haud debuisset. Neque tamen semper id obseruabatur, sed si pater forsan plures tutores in testamento dederat, vnusque reliquis in administranda tutela praeferrere volebat, ad satisdandum tunc tenebatur, quippe reliquorum, ad quos periculum rerum pupillarium simul pertinebat, maxime intererat, rem pupilli saluam fore, ne ipsi postea conueniantur, si administrans, qui damnum dederat, desisset esse soluendo, quod late docuit IUSTINIANVS §. 1. *l. de satisdat. tutor.* Neque vero haec cautio pupillo constituebatur, sed contutoribus. Quod ad legitimos tutores attinet, affirmat VLPIANVS in *l. 5. §. 1. ff. de legit. tutorib.* hos cogi satisdare. Tandem de datiuis. Vel enim a magistratu maiore, utpote Praetore, vel Praefide dabantur, et quidem cum inquisitione, hi satisdare non cogebantur, vel dabantur a Decemuiris aliisque minoribus magistratibus, et ab his dati cum sine inquisitione darentur, semper satisdare debebant rem pupilli saluam fore, neque nisi pupillis satisfactione prospectum, admittendi erant, qui tutelam administrarent, quippe periculum tunc in subsidium duumvirorum erat.

§. IV.

Iam vero constat, cum satisfactio exigatur, si vel ipsi pupillo, vel tutoribus cauendum, Romanos nullam aliam cautionem idoneam habuisse, quam quae fideiussoribus fiebat. Putabant enim, cum damnum, quod inferri potest, determinari haud posset, et magis personae praestaretur cautio, pignora admitti non posse, sed plus cautionis in persona esse. Sicuti vero omnis fideiussio interrogatione solenni atque congrua responsione peragebatur, qua solennitate a constituto differebat; illa solennis interrogatio vel a *fideiussoribus* fiebat, si hi satisfactionem exigerent, vel a *pupillo*, si infantia maior esset, ut fari, h. e. solennia verba illa eloqui posset, vel si adhuc infans, vel a *seruo pupilli proprio*, per quem obligationem pupillus tanquam serui dominus acquirebat, vel si proprium non haberet, a *seruo publico*. At dubitandum videtur, an per seruum publicum recte illa interrogatio fieri potuerit, ut inde obligationem ex congrua responsione obtineat pupillus, cum iura adferant, alteri per alterum obligationem acquiri non posse. v. s. 5. *J. de inutil. stipulat.* sed sicut differte in *L. 2. ff. Rem pupilli* VLPPIANVS scribit: *dicemus seruum publicum apud Praetorem stipulari debere*; ita cum reipublicae maxime quoque interfit, ut pupillis sua conseruentur bona, per seruos publicos recte haec stipulatio fieri atque pupillo prospici poterat. Sed haec breuiter ex Romano iure.

§. V.

§. V.

Jam haec adhuc cum fori nostri rationibus comparabimus. Habemus quidem, ut vulgo adfirmant, praetertutorem *pastorium*, quem germanicum ius adfert, testamentarios, legitimos atque datiuos tutores, quamquam malem omnes, quos habemus, ad datiuos referre, atque potius, si in testamento datis sit, tanquam nominatum tantum habere. Constat enim, nullum ad tutoris officium admitti posse, nisi a magistratu confirmatus sit, inquisitione prius instituta, an videlicet idoneus sit cauendo. Consequimur inde, quam ius Romanum in diuersis tutoribus ratione cautionis statuerat differentiam, a nobis haud obseruari, sed omnes tutores idoneam cautionem rem pupilli saluam fore praestare debere. Neque sane mirandum; Cum enim ex principis ciuium suorum summo tutore indulgentia cuius magistratui haec commissa sit cura, ut eius vice tueatur atque curet impuberes adhuc ciues, ipsi etiam magistratui exinde ius competit, cauendi, ne per hos, quos tutores pupillis confirmauerat, iis damnum inferatur. Sibi ergomet ipsi prospicit magistratus, si ab omni tutore rem pupilli saluam fore cautionem exigit, neque eum, quem ad cauendum inidoneum deprehendit, ad tutelam admittat, aliumque confirmet.

§. VI.

Sed iam ipsa cautio examinanda. Ignoramus enim, quam romani habebant, fideiussionem, quamque Praxis *fideiussionem* vocat, cum stipulatio illa in usu esse desierit, magis
consti-

constitutum est. Consequimur: Romanam illam satisfactionem moribus nostris non comprobari. Hinc maiorem securitatem patria quaerit in pignoribus et maxime si tutor immobilia possideat, per quae cauere possit. Quamquam enim et apud Romanos tacitum pignoris ius pupillo competierit in bonis tutoris, quod et confirmat IUSTINIANVS in *L. ult. C. de admin. tutor.* tamen eo nostrates vix contenti in confirmatione tutoris plerumque expressum constituunt pupillo pignus, quod in tutorio simul exprimitur, unter Verpfändung seines sämtlichen Vermögens. Ergone plane apud nos fideiussores improbentur? Hoc sane adferere non ausim. Quod si enim tutor dandus, qui immobilibus et bonis cauere idonee satis non possit, neque magis idoneus adsit, dubium non est, fideiussores sic dictos admittendos esse, sed quam maxime a romanis diuersos. Hi enim sola stipulatione sese obligabant, rem pupilli saluam fore, seu se fore obligatos, si tutor pupillo damnum dederit. Nostri contra vix promittendo se tantum obligant, sed plerumque bonis suis reddunt pupillum securum, suisque immobilibus cauent loco tutoris. Hinc est, vt quae dicunt Pfand-Scheine iudici offerant, si pro tutore fideiubeant. Semper enim et hic plus cautionis in re praecipue immobili est, quam in persona fideiussoris.

T A N T V M.

ULB Halle
003 594 440

3

SB

140.

1769, 17.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSI
DE
DIFFERENTIA CAUTIONIS
REM PVPELLI SALVAM FORE
EX IVRE ROMANO ET FORO HODIERNO
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE II. OCT. ANNO CIDIQCCLXVIII.
DEFENDET
IOANNES FRIDERICVS SACHSE
HARTENSTEIN. SCHOEMBVRG.

LIPSIÆ
LITERIS RVMPFIIIS.

180

